

ЗАМОК

30 вересня 2021 року, № 13-18 (349-354)

Газета Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

АЛЬМА МАТЕР – ТРИДЦЯТЬ РОКІВ ТОМУ

Анатолій БАГНЮК,
головний редактор газети «Замок»

(до 30-річчя Незалежності України)

Все, що творилося нашими руками, розумом і серцем чи просто з нашою участю, вже належить історії. Навіть батьки нинішнього покоління студентів не зможуть достатньо чітко відтворити вікопомні події тридцятирічної давності, літа-осені 1991 року – вирішального періоду становлення нашої державності. Літо того року – то була пропедевтика до проголошення Акту про державну незалежність України. Вже червень місяць для Кременця став особливим: місто отримало перший в Україні (!) коледж – навчальний заклад європейського типу і форми, в який було реформоване педагогічне училище, а при коледжі відкрили лицей – за аналогом лицю, що ним славилася наше місто в попередні часи.

Але основна особливість і новизна полягали не в нових і відновлених назвах освітніх установ, а в тому, що на куполі центрального корпусу коледжу, на офіційній державній установі при чинній радянській владі (!) зняли червоно-синій радянський і встановили національний синьо-жовтий Прапор України. Причому зміна прапорів відбулася легітимно: попередньо за ініціативи та під патронатом тодішнього голови студентського профкому Миколи Лазаровича (нині – доктор політичних наук, професор Тернопільського НЕУ) і автора цих рядків (тоді – заступника директора з навчально-виховної роботи) було проведено внутрішній референдум щодо державної символіки в навчальному закладі. Студентство і викладачі-учасники висловилися «ЗА» синьо-жовтий Прапор і Тризуб. Це було викликом комуністичному режиму та засвідчувало нову світоглядно-духовну орієнтацію нашої освітньої установи – орієнтацію європейську, демократичну, національну, одним словом – українську!

І в ті дні відбувалося ще одне символічне дійство: вперше на сцені актовій зали старовинного Лицейного корпусу наш духовий оркестр під керуванням викладача музики Миколи Сапіги розучував козацькі марші та священну мелодію національно-духовного (не державного!) Гімну «Ще не вмерла Україна», тоді ще забороненого, репресованого! Згадаймо добрим словом нашого диригента-духовика за виявлену громадянську мужність, бо в розумінні тодішньої влади його дії були явно «крамольними і антирадянськими», адже єдино чинними вважалися Гімн СРСР та Гімн УРСР, а він із оркестрантами-студентами розучував «націоналістичний»!

Ніхто не знав і не міг передбачити, яка «музика» буде завтра і чи не доведеться аж дуже серйозно відповідати за таку музично-оркестрову крамолу, однак наш Микола Сапіга із властивим йому душевним спокоєм певнено готував своїх «духовиків»

до участі в небувалій для того часу події. І ця подія таки відбулася: перший в Україні коледж вручав дипломи своїм першим випускникам вперше у районному Будинку культури та ще й на сцені, прикрашеній Тризубом і синьо-жовтим Національним Прапором. І вперше майбутні педагоги отримували дипломи про освіту під мелодію Національного Гімну України.

Це дійсно був виклик радянському режиму: ще існував СРСР, діяли органи КПРС і КДБ в усіх їх ланках – від Москви до Кременця. Хоча в коледжі власних приміщень для урочистого вручення дипломів вистачало (як вистачає і тепер), але районний Будинок культури було об-

вчальних закладів мають греко-латинське походження: школа, лицей, гімназія, технікум, інститут, академія, університет, в тому числі й коледж (згадаймо Києво-Могилянський колеґіум). Та річ не в назві, а в тому, що коледж у той рік почав утверджуватися як європейський за формою та національний за змістом навчальний заклад. А викликом чинній радянській системі освіти він став не стільки назвою, скільки кардинальною реконструкцією змісту навчального процесу.

Насамперед, із навчальних планів усіх спеціальностей коледжу зникла «Історія СРСР»: в усіх інших освітніх інституціях ця навчальна дисципліна ще була (бо імперія продовжувала існувати), а в нас її місце зайняла «Історія України».

Порожнім залишився рядок «Русській мові», а солідну кількість годин, передбачених раніше на вивчення цієї «общепонятної» мови, ми передали, точніше, додали на мови українську та іноземні, які планували вивчати упродовж всього періоду навчання і на всіх спеціальностях, а не лише на перших курсах, як це було в «радянських» навчальних планах. Замість марксизму-ленінізму вводили курси політології, соціології та філософії – як у всіх цивілізованих країнах. Міністерські чиновники «на вуха ставали», аби не допустити затвердження таких, як вони висловлювались, «буржуазно-націоналістичних навчальних документів». І тільки за сприяння колишнього кременчанина, голови фракції

Народної Ради у Верховній Раді УРСР, академіка Ігоря Юхновського, та інших депутатів від Західного регіону України вдалося досягти нашої мети – основні документи коледжу отримали легітимність!

Безвідносно до того, яка доля чекала їх пізніше, слід відзначити наполегливі зусилля тодішнього директора коледжу Володимира Стародубця та директора лицю Анатолія Курасова (обидва – тодішні депутати Тернопільської обласної Ради, а Курасов – навіть голова депутатської комісії з питань освіти і науки!) в утвердженні та становленні коледжу та лицю на початку 90-их років у Кременці. Вони обидва, а разом із ними й автор цих рядків, «намотали» десятки кілометрів столичними чиновницькими кабінетами – від Міністерства освіти і науки до Верховної Ради – аби коледж і лицей у Кременці набули державного статусу. Опір чиновників базувався на лінії «Київ-Москва» (на загальносоюзних законах і нормах), а наш активний наступ – на лінії «Кременець-Тернопіль» (на рішеннях Тернопільської обласної Ради).

Наша перемога, забезпечена потужною підтримкою національно-демократичної опозиції в тодішньому парламенті, означала дуже багато і була корисною та своєчасною не лише в освітньому, а й загальнополітичному планах.

(Закінчення на стор.2)

Щиро вітаємо

колектив нашої академії
з Днем працівників освіти!
Бажаємо вам міцного здоров'я,
особистого щастя і
достатку, а найголовніше –
вистояти у час непростих
випробувань і надалі нести
молодому поколінню свою
благородну місію!

Ректорат, адміністрація, редакція
газети «Замок»

ЗІ СВЯТОМ!

Ваше свято на крилах несуть журавлі,
Відлітаючи в дальню дорогу,
Світлий смуток лишаючи вам на чолі,
Дорогі наші педагоги.

Та ви вкотре заходите в сонячний клас
Чи в студентську аудиторію,
Відчайдушно й цікаво ведете нас
У новітню життєву історію.

Разом з нами тривожитесь завжди у час,
Як печалі та болі тримають,
І радієте радістю кожного з нас,
Коли очі від успіхів сяють.

Щоби мудрими й гідними стати людьми
Під учительською опікою,
З вами знань золотих набираємось ми,
Що корисними будуть довіку.

Не страшний нам із вами ніякий онлайн,
Всі підступні «корони» ми скинем,
Тільки б мирна й щаслива довіку була
Доля в рідній Україні.

Хай тримає у серці вас віра свята
І вершиться воля Господня:
Ваша місія, нелегка й непроста,
Ще діждеться свого Великодня!

І любов, і турбота, жертвний ваш труд,
Й зерна ваших наук нетлінні
Щедро й рясно у цілому світі зростуть,
Як надія людська на спасіння.